

Et societ sanctis famulis tuis, et timeam te, A
 190 Et placeam dum vivo tibi, nec sim reus illo
 Tempore, cum stetero meriti memor ante tri-
 [bunal.
 Christe, tuum : vereque colam quod prædico
 [nomen.
 Crux tua fronte, manu, labiis, crux intima sidat.
 Crux clypeata domus, crux sit lorica salutis,
 195 Hoc melius signo fulgebit lucida turris,
 Quam cum sacrilego polluto cruore maderet.

EXPLICIT.

INCIPIUNT ORATIONES ORIENTII

NUMERO XXIV.

Tibique, Domine, celsum Cherubim dicatum est, B
 Et illa molis quadriformis machinæ
 Te sempiterno confitentur carmine,
 Et nos imago consonantis cantici
 5 Amen sonamus, alleluia dicimus.
 Te septem primi deprecantur angeli,
 Seu civitatis septem principes viri,
 Solio propinqui, janitores proximi :
 Et nos imago consonantis cantici
 10 Amen sonamus, alleluia dicimus.
 Te solis astrum cum sore menstrua,
 Vergilia, Jugula, Vesperugo, Lucifer,
 Omnesque guttæ præmicantes invocant :
 Et nos imago consonantis cantici
 15 Amen sonamus, alleluia dicimus.
 Aer aquosus sive sudus invicem,
 Simulque venti, pluvie, grando, flumina,
 Ritu suomet conditorem concinunt :
 Et nos imago consonantis cantici
 20 Amen sonamus, alleluia dicimus.
 Solum stativum cum fertura mobili
 Quæ paret homini, quæque capta de una,
 Tibi cantat uni, conticescit cæteris :
 Et nos imago consonantis cantici
 25 Amen sonamus, alleluia dicimus.
 Oceane, qui cinctam coerces aream,
 Et intestini fossa media gurgites,

Versu 2. Pro *motes* juxta observationem supra ad-

notatam.

Versu 31. Forte *furva*.Versu 41. Forte *quem lædit*.

Deum sonantes cum marinis belluis :
 Et nos imago consonantis cantici
 30 Amen sonamus, alleluia dicimus.
 Infernæ sedis flamma, fulva tartara,
 Trucesque præsertentes pariter angeli,
 Amen minaci decantantes carmine :
 Et nos imago consonantis cantici
 35 Amen sonamus, alleluia dicimus.

INCIPIIT XXIV.

Postremo dico deprecandi canticum,
 Id facio quantum per xx cantica,
 Sed ne quis audax interpellat quippiam :
 Anguem magistrum falsitatis increpo,
 40 Ut non adjiciat sive demat litteram.
 Quisquis quemquam lædit spiritalis lectio,
 Et lædit lectionem spernere,
 Non commutare lectionis formulam :
 Anguem magistrum falsitatis increpo,
 45 Ut non adjiciat, neve demat litteram.
 Quisquis error errat in mutanda littera,
 Ignarus errat ; venia Christo, si præsto est :
 Nam non voluntas, verum dextra labitur.
 Anguem magistrum falsitatis increpo,
 50 Ut non adjiciat, neve demat litteram.
 Ad illos homines interdictum pertinet,
 Qui voce vera nominantur physici :
 Si non probatis, præterire liberum est.
 Anguem magistrum falsitatis increpo,
 55 Ut non adjiciat, neve demat litteram.
 Et nos a face ethnicorum emerimus,
 Eamque tandem rupimus caliginem,
 Dum spirituales exaudimus angelos.
 Anguem malignum. . . .
 60 De signo sextum præcavendam spiritu
 Mortis Dei prophetas instrumenta demonum
 Numa et mortis semper in sæculum.
 Deus sancte, te rogamus Patrem Unigeniti,
 Christe Deus, te precamur vivum Dei Filium,
 65 Sancte Christe, te obsecramus judicem verum
 [Deum.]

EXPLICIT ORATIO XXIV*.

* Orationes viginti quatuor composuerat Orientius
 ex titulis. At primam tantum et ultimam exhibet nos-
 ter codex manuscriptus.

D

ANNO DOMINI CCCCLXX.

SANCTUS AUSPICIVS

EPISCOPUS TULLENSIS.

EPISTOLA

AUSPICIVS EPISCOPI ECCLESIE TULLENSIS AD ARBOCASTEM
 COMITEM TREVIRORUM.Præcelso expectabili his Arbogasto comiti,
 Auspicius qui diligo, salutem plurimam.Magnas cœlesti Domino rependo corde gratias,
 Quod te Tulensi proxime magnum in urbe vidimus.
 Multis me tuis actibus lætificabas antea,
 Sed nunc fecisti maximo me exultare gaudio.
 Major etenim solus apparuisti omnibus,

Ut potestatis ordinem illustri mente vinceres,
 Cui honor debitus majore nobis gaudio
 Nondum delatus nomine, jam est collatus meritis.
 Plus est enim laudabilem virum fulgere actibus,
 Quam prætertare lampada sine scintillæ lumine.
 Sed tu qui totis gradibus plus es quam esse diceris,
 Erit credo velocius ut reddant merita.
 Clarus etenim genere, clarus et vitæ moribus,
 Justus, pudicus, sobrius, totus illustris redderis.
 Pater in cunctis nobilis fuit tibi Arigijs :
 Cujus tu famam nobilem aut renovas, aut superas.
 Sed tuus honor ejus est, ejusque tibi permanet,
 Et geminato lumine sic tu præcluis ^a omnibus.
 Cujusque nemo dubitet felicitati præstitum,
 Ut superesset genitrix tibi, laudanda omnibus,
 Quæ te sic cunctis copiis replet et ornat pariter,
 Ut sis abundans usibus, et sis decorus actibus.
 Congratulandum tibi est, o Trevirorum civitas,
 Quæ tali viro regeris, antiquis comparabili.
 De magno origo semine descendit tui nominis :
 Certe virtutis ejus est, ut Arbogastis legitur.
 Scribantur in annalibus hujus triumpho pariter,
 Sicut et ejus scripti sunt, quem supra memoravimus.
 Sed hoc addamus meritum huic, qui vere major est,
 Quod Christi nomen invocat religioni deditus.
 Fuit in armis alacer ille antiquus, verum est :
 Sed infidelis moritur, et morte cuncta perdidit.
 Illic autem noster strenuus, belligerosus, inclytus,
 Et quod his cunctis majus est, cultor divini nominis.
 Nunc autem, filii sapiens, quæso, dignanter accipe
 Tui cultoris paginam quam ex amore porrigo.
 Primum depono, cupias collatas tantas gratias
 In te conserves integras, et bonis multis afflues.
 Unum repelle vitium, ne corda pura inquinet,
 Quod esse sacris scribitur radix malorum omnium :
 Cupiditatem scilicet, quæ in alumnos desævit,
 Nec sæva parcit rabiem quorum amore pascitur,
 Hoc (inquam) semper devorat famem edendam ^b per-
 [ferens,

Et velut ignis addito succensa crescit pabulo.

^a Præluces.

^b Edendi.

A Sed hæc non ita dixerim, quod te hoc damnem cri-
 [mine.
 Tamen depono diligens, ut nec scintilla vûlneret.
 Quam si forte improvidus quandoque inescaveris,
 Cito flagrabit nimium augendum incendium.
 Tende per mundum oculos, cerne primates sæculi,
 Aut interire cupidos, aut in periculis vivere.
 Corradunt, quæerunt, inhiant, velut canes avidi :
 Et hæc nec ipsi possident, sed nec relinquunt po-
 [steris.

Tamen non generaliter ista de cunctis dixerim :
 Sed ut paucorum dedecus sit multis emanatio ^c.
 Tu autem, vir eximie, judex multorum providus,
 Tui repente pectoris secreta judex perspice.
 Hujus si ullam senseris parvam veneni guttulam,

B Dulci perfunde oleo, ne serpat in visceribus.
 Nec hoc ignoras oleum, pro tua sapientia,
 Quod est cunctorum pauperum mercatum elemosy-
 [nis.

His te exerce studiis, hæc cuncta bona perage,
 Ut mea tibi maneant, et perseverent gaudia :
 Nam parum esse noveris, si quisquam nulla rapiat,
 Et obdurato pectore sua præcludat miseris.
 Non multum sibi consulit, qui sic evitat rabiem
 Cupiditatis, ut simul incurrat avaritiæ.

Nam ista duo crimina, velut cognata genere,
 Et geminata specie, nimis conjuncta permanent ;
 Hæc qui sectantur miseri, hoc unum distat vitium,
 Quod unus horum malus est, et ille alter pessimus,
 Unde, mi cara dignitas, tu, quæso, filii unice,

C Sic ab alienis abstinere, ut tua cunctis tribuas,
 Illudque super omnia memor in corde retine,
 Quod te jam sacerdotio præfiguratum teneo,
 Hanc, quæso, serva gratiam, et illis cresce meritis,
 Ut prælocuta populi vox cælo sacra veniat.
 Sanctum, et primum omnibus, nostrumque Papam
 [Jamlychum.

Honora corde, dilige ut diligaris postmodum.
 Cui quidquid tribueris, tibi in Christo reparas,
 Hæc recepturus postmodum, quæ ipse seminaveris.

^c Forte emendatio.

ANNO CCCCXC.

PAULINUS PETRICORDIENSIS.

PROLEGOMENA

Paulinus, gente Gallus, domo Pericorius sive Petricordius, id est Vesunnicus, si Sirmondi conjecturæ fides. Claruit an. 461. Opus enim suum de Vita S. Martini nuncupavit Perpetuo episcopo Turonensi, qui concilio Turonensi primo præsedet an. 461, non 480, uti male habet Labbeus, et exscriptor ejus Oudinus. Scripsit Paulinus carmine heroico de Vita S. Martini lib. vi, quibus haud aliud egit quam

D ut quæ Sulpicius Severus venusta et eleganti prosa expressit : ipse, pauculis omissis, rudi atque imposito versu redderet. Opus istud Paulino Nolano episcopo tribuerunt non solum sequioris ævi scriptores fere cuncti, sed et e veteribus Gregorius Turonensis (*Lib. 1 de Mirac. S. Martini*) disertim, et Venantius Fortunatus (*De Mirac. S. Mart. lib. 1*), haud obscure. Illic factum est, ut sub Paulini Nolani nomine